

ФУНКЦІОНАЛЬНЕ НАПОВНЕННЯ РОЛЕЙ ФАРМАЦЕВТІВ ПРИ ПРОФІЛАКТИЦІ ІШЕМІЧНОЇ ХВОРОБИ СЕРЦЯ НА ПЕРВИННОМУ РІВНІ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Білоусова Н. А.

Національний університет охорони здоров'я України імені П.Л. Шупика,

м. Київ, Україна

Кафедра кардіології

arinatala@gmail.com

Вступ. За даними 2021 року Всесвітньої організації охорони здоров'я (ВООЗ) Україна посідала перше місце серед європейських країн за смертністю від серцево-судинних захворювань (ССЗ), що становить 49,82% [1]. Основною причиною смертності від ССЗ в Україні є ішемічна хвороба серця (ІХС) [2]. Доведено, що під впливом соціально-економічних та стресових факторів захворюваність та смертність від ІХС зростає [3]. Отже, гіпотетично захворюваність і смертність від ІХС під час війни в Україні зростає, що потребує відповідної уваги [4].

На Глобальному рівні відбувається переорієнтація фармацевтичних послуг із фармацевтичного забезпечення (ФЗ) на надання ФД з розширенням Ролей і функцій GPP, які забезпечують економічну стійкість не тільки аптечних закладів, а й національних систем охорони здоров'я (ОЗ) [5].

На державному рівні в нову редакцію Закону України «Про лікарські засоби» (ЛЗ) [6], який вступає в дію після закінчення воєнного стану, введено поняття «фармацевтичної допомоги» [7]. На галузевому рівні затверджено протоколи надання фармацевтичної допомоги пацієнтам із ССЗ, які передбачають ФЗ населення ЛЗ та не враховують усього комплексу заходів при наданні ФД, передбачених законодавством.

Таким чином, актуальними є вивчення розробка та впровадження комплексу заходів із надання фармацевтичної допомоги пацієнтам із ІХС на первинному рівні медичної допомоги (МД).

Мета. Метою дослідження є обґрунтування функціонального наповнення Ролей GPP при наданні фармацевтичної допомоги пацієнтам з ІХС на первинному рівні МД.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження стали міжнародні стратегії, нормативно-правові документи вітчизняного та зарубіжного законодавства, клінічні рекомендації ESC/АНА, американські протоколи надання ФД. Використано методи компаративного аналізу, синтезу, моделювання, дедукції, індукції, узагальнення.

Результати. За результатами дослідження встановлено, що на Глобальному рівні відбувається розширення та функціональне наповнення Ролей GPP в процесі надання ФД за рахунок інтеграції фармацевтів в первинну медико-санітарну допомогу в якості членів мультидисциплінарних команд із подальшою міждисциплінарною взаємодією. Визначено, що дані заходи ма-

ють економічний вплив на стійкість національних систем ОЗ. Виокремлено освітню та інформаційну функції фармацевтів у наповненні Ролей GPP. Акцентовано увагу на командній роботі у відповідності із кращими світовими практиками. Запропоновано модель надання ФД пацієнтам із ІХС на первинному рівні МД. Запропоновано розширення протоколів фармацевтів з урахуванням функціонального наповнення Ролей GPP.

Висновки. Розроблено та обґрунтовано модель надання ФД пацієнтам із ІХС на первинному рівні МД на засадах оцінки медичних технологій. Обґрунтовано функціональні складові Ролей GPP з урахуванням зменшення кількості вторинних серцево-судинних подій, інвалідізації населення та зниження навантаження на національну систему ОЗ.

Перелік використаних джерел інформації:

1. Health profile Ukraine. World Life Expectancy. URL: <https://www.worldlifeexpectancy.com/country-health-profile/ukraine>.
2. Державна служба статистики України. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної Академії Наук України. Населення України. Інформаційно-аналітичні матеріали. Державна служба статистики України. URL: http://db.ukrcensus.gov.ua/PXWEB2007/ukr/publ_new1/2022/publ2022.asp.
3. Kornelia Kotseva, Guy De Backer, Dirk De Bacquer, Lars Rydén, Arno Hoes, Diederick Grobbee, Aldo Maggioni et al. The EUROASPIRE V Investigators, Primary prevention efforts are poorly developed in people at high cardiovascular risk: A report from the European Society of Cardiology EURObservational Research Programme EUROASPIRE V survey in 16 European countries, *European Journal of Preventive Cardiology*, Volume 28, Issue 4, April 2021, Pages 370–379, <https://doi.org/10.1177/2047487320908698>
4. Bilousova NA. Primary prevention of a coronary heart disease within the structure of pharmaceutical care provision: functional role fulfillment of the pharmacist. *Фарм. час.* [Internet]. 2024 Sep. 30 [cited 2024 Oct. 14];(3):42-5. <https://doi.org/10.11603/2312-0967.2024.3.14862>.
5. International Pharmaceutical Federation (FIP). Economic sustainability and pharmacy: A commentary article. The Hague: International Pharmaceutical Federation; 2023. P. 21. URL: <https://www.fip.org/file/5870>
6. Про лікарські засоби: Закон України від 28.07.2022 р. № 2469-IX : станом на 17 верес. 2023 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-20#Text>.
7. Про затвердження протоколів фармацевта : Наказ МОЗ України від 05.01.2022 р. № 7. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0007282-22#Text>